

بسم رب الحسين
السلام عليك يا ابا عبد...الحسين (ع)

سرای اربعین

(راهنمای طرح و تجهیز موکب‌های مراسم اربعین حسینی)

ستاد مرکزی اربعین حسینی

کمیته فرهنگی آموزشی

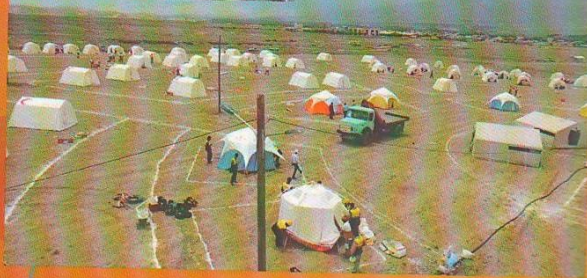
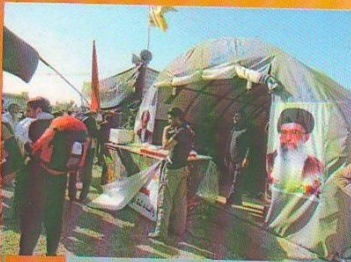
کارگروه مراسمات اربعین

با همکاری: مجمع مهندسی

دکتر سیدجواد هاشمی فشارکی

مهر ۱۳۹۵

سرای اربعین

راهنمای

(طرح و تجهیز موکب های
مراسم اربعین حسینی)

ستاد مرکزی اربعین حسینه

کمیته فرهنگه آموزش

کارگروه مراسمات

و

مجمع مهندسی

تالیف :

دکتر سید جواد

هاشمی فشارکی

سرشناسه	سرای اربعین -
عنوان و نام پدیدآور	هاشمی فشارکی، سید جواد، ۱۳۴۰
مشخصات نشر	نهران :باغ فکر
مشخصات ظاهری	ص ۱۶۸
شابک	
وضعیت فهرست نویسی	ناپا
یادداشت	طرح موکبهای اسکان راهنمای ملاحظات ایمنی و بهداشتی در موکب های مراسم اربعین حسینی اردوگاه سریع الاحداث
موضوع	راهنمای طرح موکب های مراسم اربعین حسینی
شناسه افزوده	هاشمی فشارکی، سید جواد - ۱۳۴۰
شناسه افزوده	PB ۲۶۳ / ز ۲ ر ۲ ۶۸۳۱
ده بندی کنگره	۲۹۷ / ۷۶۴
ده بندی دیودی	۱۰۷۷۸۳۲
شماره کتابشناسی	

نام اثر : سرای اربعین (راهنمای طرح و تجهیز موکب های اربعین)

تالیف : دکتر سید جواد هاشمی فشارکی

طراح جلد : مهندس سید امیر هاشمی فشارکی

حروف نگار و صفحه آرا : حمیدرضا برزگر

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۵

شمارگان : ۵۰۰ نسخه

قیمت : صلواتی (رایگان)

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۱۱-۱-۳

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری برای مولف محفوظ است.

نقل مطالب با ذکر مأخذ بلا مانع است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال ابو محمد الحسن العسكري (ع): «علامات المؤمن خمس: صلاة الإحدى و الخمسين، و زيارة الأربعين و التختم في اليمين، و تعفير الجبين و الجهر بيسم الله الرحمن الرحيم»»

امام حسن عسكري (ع) فرمود: « نشانه‌های مؤمن پنج چیز است:

پنجاه و یک رکعت نماز (نماز یومیه و نمازهای نافله)، زیارت اربعین، انگشتر به دست راست کردن، جبین را در سجده بر خاک گذاردن، بسم الله الرحمن الرحیم را در نماز بلند گفتن»

(وسائل الشیعه/ج ۱۰/ص ۳۷۵)

آیت الله وحید خراسانی با اشاره به احادیث صحیح السند از امام معصوم:

"هیچ ملک مقرب و پیامبر مر سلی نیست مگر اینکه آرزو دارند خداوند زیارت حضرت اباعبدالله را نصیبشان کند. زیارت امام حسین (ع) را دارای ثواب بسیار زیاد دانست."

"هر قدمی که برای زیارت امام حسین (ع) برداشته شود ثواب حج را دارد."

هرگز از یاری دینم دست برنخواهم داشت.

" اني احامي ابداء عن ديني " بحارالانوار

تقدیم به :

- شهدای کربلای معلای حسینی
- شهدای کربلاهای خونین ایران
- شهدای کربلاهای سوریه و یمن و ...
- شهدای لب تشنه منای ۱۳۹۶
- شهدای آینده تداوم نهضت حسینی
- خادمان موکبهای زوار حسینی
- و رهروان راه شهیدان

۱۲	پیش گفتار.....
۱۴	مقدمه مؤلف:.....

❖ فصل اول : کلیاتی راجع به اردوگاه های چادری. Error!

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined......مقدمه

Error! Bookmark not defined......چادر

Error! Bookmark not defined......محاسن چادر عبارتند از

Error! Bookmark not defined......معایب چادر عبارتند از :

Error! Bookmark not .. انواع چادر از نظر نوع اسکلت و فیزیک ان

defined.

Error! Bookmark not defined.: چادرهای تک تیرک (تک پایه)

Error! Bookmark not defined...... چادرهای اسکلت دار:

Error! Bookmark not defined...... چادرهای دو جداره:

Error! Bookmark not defined...... چادرهای مکانیکی:

Error! Bookmark not defined...... چادرهای ابتکاری

Error! Bookmark not defined...... ظرفیت چادرهای اسکان گروهی

Error! Bookmark not defined...... ابعاد چادرها

Error! Bookmark not defined...... انواع چادر

Error! Bookmark not defined. (الف) چادر گروهی و یا خانوادگی

Error! Bookmark not defined...... (ب) چادر مسافرتی

Error! Bookmark not defined...... (ج) چادر بزرگ اجتماعات

Error! Bookmark not defined...... (ج-۱) چادر داربستی

Error! Bookmark not defined...... (ج-۲) چادر خیمه ای

Error!..... (ج-۳) چادر با سازه پروفیلی و اتصالات پیچ و مهره ای

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined...... (ج-۴) چادر با اسکلت لوله ای (یا پروفیلی)

defined.

Error! Bookmark not defined...... (ج-۵) چادر با اسکلت بادی

Error! Bookmark not defined...... (ج-۶) چادر با اسکلت خرپایی

Error! Bookmark..... (ج-۷) چادر با اسکلت دهانه های سازه فضایی

not defined.

Error! Bookmark..... (ج-۸) چادر با سازه فضایی (فضاکار) کل سقف

not defined.

Error! Bookmark not defined...... (ج-۹) چادر با سازه کابلی

❖ فصل دوم : مبانی بر نا مه ریزی اردو گاهی (مو کب)

Error! Bookmark not defined......

Error! Bookmark not defined...... الف (اردو گاههای بلند مدت):

Error! Bookmark not defined...... ب (اردو گاههای کوتاه مدت):

Error! Bookmark not defined...... ج) اردو گاه موقت

Error! Bookmark not defined...... فضاهای اردو گاه:

Error! Bookmark not defined...... خدمات اردو گاهی

Error! Bookmark not defined...... معیارهای طرح اردو گاهها

Error! Bookmark برنامه فیزیکی فضاهای مورد نیاز موبک مراسم

not defined.

Error! Bookmark not defined...... نیازمندیهای موبکها

Error! Bookmark not الف (نیازهای لوازم و تجهیزات فنی و مهندسی

defined.

Error! Bookmark not ب (نیازهای منابع انسانی تخصصی

defined.

Error! Bookmark not defined...... خطرات اردو گاههای چادری

Error! ❖ **فصل سوم: انواع سازماندهی اردوگاه(موبک) ..**

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not الف (سازماندهی چهارخانه ای :

defined.

Error! Bookmark not defined. الگوی شماتیک سازماندهی چهارخانه ای

Error! Bookmark not defined. ب (سازماندهی شعاعی (با مرکزی)

Error! Bookmark not defined...... ج (سازماندهی حیات مرکزی

Error! Bookmark not defined...... د سازماندهی خطی

Error! Bookmark not defined. ه (سازماندهی طبیعی (ارگانیک)

❖ **Error!** فصل چهارم: گزینه های مختلف طرح یک موب...

Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined. تیپ ب (زمینهای ۶۰۰۰ الی ۸۰۰۰ متری

Error! Bookmark not defined. تیپ ج (زمینهای ۵۰۰۰ الی ۶۰۰۰ متری

Error! Bookmark not defined. تیپ د (زمینهای ۳۰۰۰ الی ۴۰۰۰ متری

Error! Bookmark not defined...... تیپ ه (زمینهای ۲۰۰۰

Error! Bookmark not defined...... تیپ و (زمینهای ۱۰۰۰

❖ **Error!** فصل پنجم : ضوابط ایمنی در طرح موب...

Bookmark not defined.

[Error! Bookmark not defined.](#).....۱- ضوابط مکان یابی موبک

[Error! Bookmark not defined.](#).....۲- ضوابط طرح موبک

[Error! Bookmark not defined.](#).....۳- ضوابط ورودی و خروجی موبک:
defined.

[Error! Bookmark not defined.](#).....ورودی یک موبک

[Error! Bookmark not defined.](#).....۴- انتخاب محل چادر

[Error! Bookmark not defined.](#).....۵- سامانه برق موبک:

[Error! Bookmark not defined.](#).....۱- سامانه اعلام حریق در اردو گاههای بزرگ :
not defined.

[Error! Bookmark not defined.](#).....۲- خاموش کننده های آتش نشانی موبک:
defined.

[Error! Bookmark not defined.](#).....۶- سایر نکات ایمنی موبک

[Error! Bookmark not defined.](#).....۷- سایر موارد

❖ **فصل ششم: ضوابط بهداشت موبک و محل اسکان زائرین**

[Error! Bookmark not defined.](#).....

[Error! Bookmark not defined.](#).....: الف) موقعیت موبک :

[Error! Bookmark not defined.](#).....: ب) ضوابط و مسائل و تجهیزات:

[Error! Bookmark not defined.](#).....: پ) ضوابط آب و فاضلاب:

[ت\) ضوابط دفع صحیح زباله و مواد زائد.....](#) **Error! Bookmark not defined.**

[ث\) ضوابط نظافت و بهداشت عمومی:.....](#) **Error! Bookmark not defined.**

[ج\) سایر ضوابط بهداشتی موکب....](#) **Error! Bookmark not defined.**

❖ **فصل هفتم: ایمنی و بهداشت موکب در هنگام بهره برداری... ۱۲۵**

[وظایف ایمنی متصدیان موکب در شرایط عادی:](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف بهداشتی مسئول موکب در شرایط عادی: ...](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف مسول موکب در شرایط وقوع حادثه:.](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف مسول ایمنی و انتظامات:...](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف مسول خدمات پشتیبانی :.](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف ایمنی زوار در شرایط عادی:](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف بهداشتی زوار در شرایط عادی:](#) **Error! Bookmark not defined.**

[وظایف ایمنی زوار در شرایط حادثه \(بحران\):](#) **Error! Bookmark not defined.**

❖ **فصل هشتم: حراست موبک ها**..... ۱۴۳

الف_ ملاک و معیارهای نشان و جانمایی موبک..... ۱۴۴

ب_ حفاظت موبک..... ۱۴۵

پ_ برآورد نیروی مورد نیاز برای حفاظت از موبک..... ۱۴۵

ت_ ویژگی نیروهای انتخاب شده..... ۱۴۶

ث_ تهدیدهای سازمان دهی شده برای موبک..... ۱۴۷

ج_ تهدیدات طبیعی موبک..... ۱۴۷

چ_ تجهیزات..... ۱۴۸

ح_ تمهیدات حفاظتی _ حراستی..... ۱۴۹

د_ ظاهر افراد بمب گذار..... ۱۵۱

ذ_ ظاهر خودرو های بمب گذار..... ۱۵۲

ر_ ظاهر افراد داعشی..... ۱۵۲

❖ **فصل نهم: نظارت بر موبک ها**..... ۱۵۵

کاربرگ ارزیابی ایمنی موبک..... ۱۵۸

کاربرگ ارزیابی بهداشتی موبک..... ۱۶۰

کاربرگ مدیریت موبک نسبت به وضعیت بهداشتی موبک..... ۱۶۲

پیوست ۱: شمه ای در خصوص "اربعین حسینی"..... ۱۶۳پیوست ۲: نقشه راهنمای مسیر..... ۱۶۶منابع:..... ۱۶۸

المرحوم ابا عبد الله

پیش گفتار رییس مجمع مهندسی

بسم الله الرحمن الرحيم

هر ساله عاشقان زیارت حسینی در ایام اربعین ابا عبدالله الحسین، مشتاقانه با پای پیاده و غیره عازم کربلای معلّی میشوند. و در میانه راه نیاز به اقامه نماز، اسکان موقت، مراسمات و کارهای عمومی و غیره پیدا میکنند. لذا کیفیت طرح معماری موبک ها و واریش چادرها و مسایل ایمنی و بهداشت انان در موبک اهمیت می یابد.

مجموعه « راهنمای طرح موبکهای بین راهی زوار اربعین حسینی» جهت برپایی موبکهای اسکان بین مسیرهای منتهی به کربلا، قادر ساختن مسئولین و کارکنان مربوطه را در برپایی موبکهایی متناسب با شرایط حوادث غیر مترقبه، ایمنی و بهداشت محیط برای زوار به همراه خواهد داشت، که بایستی متناسب با روحیات و آسایش بهتر زوار و شرایط موجود و با هنر و علم طراحان و تجارب حاصله صورت گیرد. در این خصوص با لحاظ نمودن اصول ایمنی و بهداشتی (روان و جسم)، نه تنها زندگی خصوصی و جسمی افراد، فرصت بروز و ظهور می یابد بلکه در هماهنگی فرد و سازگاری و تطابق وی در یک تعامل جمعی، گام بزرگی نیز برداشته می شود.

پیرو توافق کارگروه مراسمات با ستاد مرکزی اربعین حسینی، به منظور ارتقاء کیفیت موبک ها و به خصوص در حوزه های امنیت، ایمنی و سلامتی بیشتر زوار اربعین حسینی در موبکهای مراسمات و اسکان زوار و پیشگیری از وقوع حوادث مختلف از جمله حادثه حریق و اشاعه بیماری در محل موبک این مجلد که توسط آقای دکتر سید جواد هاشمی فشارکی بعنوان مسول واحد امور فنی و مهندسی و طرح و برنامه ستاد اربعین حسینی تالیف شده است، تقدیم میگردد. از آنجا که مجموعه نخستین اقدام جهت ضابطه مند کردن موبکهای بین راهی اربعین میباشد که بایستی مورد توجه عزیزان مربوطه قرار گیرد. استعدا میشود تجارب ارزنده، نظرات سازنده، ابتکارات و پیشنهادات ذیقیمت خود را ارسال فرموده تا در بازنگری ان برای سالهای اتی مورد استفاده قرار گیرد

با ارزوی قبولی عزاداری و زحمات کلیه خادمان حسینی

ریس هیات مدیره مجمع مهندسی و مدیر عامل

حسین باقری - مهر ۱۳۹۵

مقدمه مؤلف:

التدبير قبل العمل يومئذ من الندم (اميرالمومنين ع)

"برنامه ریزی و آینده نگری قبل از شروع کار، تو را از پشیمانی ایمن می سازد"

شعله عشق شیعیان جهان به ائمه اطهار (س) و بخصوص زیارت امام حسین (ع) چنان فرزوان و گسترده است که در روزاربعین بیش از ۲۰ میلیون نفر مشتاقانه عازم زیارت مزار مطهر وی میشوند که بر این اساس نیاز به اسکان موقت بین راهی، یکی از نیازهای این ایام می باشد. و با توجه دوره کوتاه زمان بهره برداری در طول سال ایجاد موكبهای چادری ضرورت می یابد.

مجموعه راهنمای زیر جهت برپایی یک موكب اسکان، قادر ساختن مسئولین مربوطه در برپایی موكبهایی متناسب با شرایط ایمنی و بهداشت محیط برای زوار است، که بایستی متناسب با روحیات و آسایش بهتر زوار و شرایط موجود و با هنر و علم طراحان صورت گیرد. در این خصوص با لحاظ نمودن اصول ایمنی و بهداشتی (روان و جسم)، نه تنها زندگی خصوصی و جسمی افراد، فرصت بروز و ظهور می یابد بلکه در هماهنگی فرد و سازگاری و تطابق وی در یک تعامل جمعی، گام بزرگی نیز برداشته می شود.

سه دسته موكب از لحاظ نوع ساختمان:

موكب دایمی ساختمانی: که بصورت احداث بنا بوده و در غیر از ایام موسم اربعین نیز مورد استفاده قرار می گیرد.

موكب کانکسی: تعدادی کانکس آماده، که پیش از ایام اربعین استقرار یافته و مورد استفاده قرار میگیرد.

موكب چادری: ابتدا سازه چادر نصب شده و سپس پوشش چادری بر روی آن کشیده میشود و بعد از مراسم جمع اوری میشود. بر اساس این تقسیم بندی، موضوع این کتاب موكب چادری میباشد. که بدان پرداخته میشود. گرچه نیمی از مطالب آن جهت سایر موكبها نیز قابل استفاده می باشد.

از آنجا که مجموعه مقررات جامعی در دسترس متولیان تجهیز موكبهای مراسم و اسکان زوار جود نداشته و احتمال ایجاد مشکلات وجود دارد، لذا این اثر، به منظور نظام مند شدن و ارتقا کیفیت امور تالیف و تقدیم گردیده تا مبنای برنامه ریزی مدیران موكبها و طراحان قرار گیرد. بر این اساس مطالب زیر در ساختار این کتاب بدان پرداخته شده است:

- ❖ در فصل اول: کلیاتی راجع به اردوگاه های (موكب های) چادری ارایه شده است.
- ❖ فصل دوم: مبنای برنامه ریزی اردوگاهی (موكبی) ارایه شده است.
- ❖ فصل سوم: انواع سازماندهی اردوگاهی (موكبی) معرفی شده است.
- ❖ فصل چهارم: گزینه های مختلف (چند تیپ) طرح موكب، برای ابعاد تخصیص یافته به موكب ها، طراحی و ارایه شده است.
- ❖ فصل پنجم: ضوابط ایمنی در موكب ها تدوین شده است.
- ❖ فصل ششم: ضوابط بهداشتی در موكب ها تبیین شده است.

❖ فصل هفتم: ملاحظات ایمنی و بهداشت موکب در هنگام بهره برداری ارایه شده است.

❖ در فصل هشتم: حراست بر موکب ها

❖ در فصل نهم: نظارت بر موکب ها اشاره شده است.

❖ در پیوست نیز، کاربرگ های نظارتی ارایه گردیده است .

امید است این اثر منشأ تاثیر بر ارتقا ایمنی و بهداشتی موکبهای اسکان زوار گردد. بدیهی است این اثر خالی از اشکال و قصور نبوده، لذا از صاحب نظران و بهره برداران گرامی عزیز خاضعانه تقاضا میشود، نظرات ارزشمند خود را جهت غنای بیشتر آن ارایه نمایند^۱

اللهم رب الحسين، اشف صدر الحسين و اطلب بئاره، اللهم انتقم ممن قتله و أعان عليه

شهریور ۱۳۹۵

سید جواد هاشمی فشارکی

۳۱

¹ Fesharakijav@yahoo.com